

Nők a konfliktusban

A Magyar Hadtudományi Társaság Biztonságpolitikai és CIMIC Szakosztálya és a Nemzeti Közszerológálati Egyetem közös konferenciája, 2026. május 27.

2026 május 27-én rendezte meg a Magyar Hadtudományi Társaság Biztonságpolitikai és CIMIC Szakosztálya és a Nemzeti Közszerológálati Egyetem a nők fegyveres konfliktusokban, békefolyamatokban és biztonságpolitikai döntéshozatalban betöltött szerepéről átfogó képet nyújtó konferenciát. Az előadások közös üzenete az volt, hogy a nők nem csupán a konfliktusok elszenvedői, hanem azok kezelésének, a társadalmi reziliencia erősítésének és a békefolyamatoknak is meghatározó szereplői. Szerepvállalásuk ma már nem csupán humanitárius vagy társadalmi kérdés, hanem a modern biztonságpolitika, a békeépítés és az intézményi reziliencia egyik meghatározó tényezője.

Mező András – a konferencia szervezője – bevezető beszédében rámutatott, hogy a nők részvétele a konfliktusban érdemtelenül elhanyagolt téma, amelyet mi sem bizonyít jobban, mint az, hogy a Magyar Honvédség békefenntartó missziójában hősi halált halt két magyar katonanő halálának 15. évfordulóján hivatalos megemlékezés nem volt. A konferencia résztvevői egy perces néma csennddel adózott *Róth Orsolya* és *Pappné Ábrahám Judit* emlékének. Emlékük nemcsak családjuk, barátaik és bajtársaik szívében él tovább, hanem mindazokéban is, akik ismerték elhivatottságukat, emberségüket és szolgálatukat.

Ezt követően Gracza Hornyák Veronika történeti és kortárs biztonságpolitikai példákön keresztül mutatta be a női szerepvállalás változásait a hidegháború utáni időszaktól napjainkig. Az előadó hangsúlyozta, hogy a konfliktusok kontinuumában a nők egyszerre jelennek meg katonaként, döntéshozóként, béketeremtőként és civil áldozatként, miközben szerepük egyre nagyobb stratégiai jelentőséget kap a modern biztonságpolitikai gondolkodásban.

Sipos Alexandra és Siposné Kecskeméthy Klára előadása a NATO ENSZ 1325. számú, *Women, Peace and Security* (WPS) határozatához való alkalmazkodását tárta a közönség elé. Az előadók ismertették, hogyan vált a genderperspektíva a NATO műveleteinek és kiképzési rendszerének részévé, valamint miként jelent meg a női részvétel kérdése a válságkezelésben és a békeműveletekben.

Majd az ENSZ határozathoz szintén kötődve, Szabóné Gál Marianna a WPS-napirend, a korrupcióérzékelés és a demokratikus reziliencia összefüggéseit elemezte. Az előadás egyik legfontosabb megállapítása szerint a nők politikai részvétele önmagában nem elegendő. A valódi eredményeket az intézményesült, monitorozott és az elszámoltatható rendszerek hozzák létre. A kutatás hangsúlyozta, hogy a korrupció gyengíti a konfliktuskezelés és az újjáépítés hatékonyságát, míg a nők érdemi bevonása növelheti az intézményi rezilienciát és a társadalmi stabilitást.

Ezt követően Lángné Petruska Szidónia koszovói példák segítségével elemezte a nők szerepét a megbékélési folyamatokban. Bemutatta, hogy a nők a formális diplomácia és a személyes tanúságtétel szintjén egyaránt meghatározó szereplői lehetnek a posztkonfliktusos társadalmak stabilizálásának. Az előadás külön hangsúlyt fektetett a konfliktusok során elszenvedett szexuális erőszak nyilvános felvállalásának társadalmi és politikai jelentőségére.

Remek Éva prezentációjában a konfliktusok kezelésének *puha* szereplőjét az EBESZ-t mutatta be és azt, hogyan nyernek egyre növekvő szerepet a női diplomaták a szervezet műveleteiben és vezetésében.

Az ENSZ békeműveleteiben alkalmazott kizárólag nőkből álló rendőri egységek (FFPU) tapasztalatait Hárs András mutatta be. Rámutatott arra, hogy a női rendőrök a békeműveletek során, olyan speciális képességeket (oktatás, bűncselekmények megelőzése, példamutatás) jelentenek, melyek nemcsak a helyi lakossággal való kapcsolattartásban, hanem a hosszú távú békeépítésben és a társadalmi bizalom helyreállításában is kiemelkedő szerepet töltenek be.

Vay Bernát Dániel a NATO keleti szárnyállamainak női katonai munkaerő-politikáját vizsgálta a 2014 utáni időszakban. Az elemzés rámutatott, hogy a demográfiai kihívások és az orosz fenyegetés hatására egyre természetesebbé válik a nők bevonása a haderőkbe, ugyanakkor az egyes államok eltérő politikai és társadalmi válaszokat adnak ugyanarra a biztonsági kihívásra.

A konferencia programját Luna Shamieh zárta, amelyben a közel-keleti és észak-afrikai helyi mediálás során szerzett tapasztalatokat mutatott be. Előadásában arra hívta fel a figyelmet, hogy a nők sok esetben a formális intézményrendszeren kívül, informális közösségi hálózatokon keresztül járulnak hozzá a társadalmi bizalom és a béke helyreállításához. Az előadások hangsúlyozták, hogy a tartós béke nem kizárólag politikai megállapodásokon múlik, hanem a társadalmi kapcsolatok és a közösségi bizalom újjáépítésén is.

Mező András